

Безсмертна О., здобувач вищої освіти,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка;
Пригода Л., доцент, Полтавський
національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ НАРОДНОГО ТАНЦЮ В ДИТЯЧОМУ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ

На шляху еволюції, в період глобалізації та впровадження інновацій у суспільстві відбувається модернізація норм, правил, технологій, суспільних цінностей, методів спілкування, навчання, праці тощо. Незмінними залишаються традиції, звичаї як вже набутий досвід з історії того чи іншого народу. Зокрема, незначний вирій усталеності можна прослідкувати і у мистецтві, прояв якого хоча і є індивідуальним, але постійно збагачується новими тенденціями та поглядами.

Народна хореографія, як вид творчості, – є історичною мистецькою категорією, яка практично представлена у кожній країні, у кожному народові. Бо не тільки впливала на людину, сприяла її відпочинку, культурному розвитку, святкуванню важливих подій, але й зберігала та розвивала свої традиції поряд з іншими видами народного мистецтва. Сьогодні народний танець можна розглядати не тільки як витвір мистецтва, характерну рису того чи іншого суспільства, а й як напрямок навчання та розвитку дітей і дорослих.

Перед педагогами-хореографами постає питання визначення особливостей методики викладання народного танцю у дитячому колективі. Це стало об'єктом уваги таких видатних мистецтвознавців, балетмейстерів та педагогів як Н. Бачинська, К. Василенко, В. Верховинець, П. Вірський, Я. Глазкова, О. Калугіна, Л. Коваль, А. Максименко, О. Мартиненко, Л. Савчин, Т. Ткаченко, Л. Цветкова, О. Ширяєв та інші.

Зазначимо, що поняття «методика» – це основна категорія будь-якої освітньої системи. Методика вивчає закономірності навчання, що виходять з особливостей досліджуваної науки чи мистецтва, спирається на мету, предмет навчання, його значення для розвитку особистості учня. Існує хибна думка, ніби методика викладання народного танцю є лише прикладною частиною самого танцю. Достатньо, нібито, добре знати відповідний танець, його головні рухи та композицію, щоб уміти його викладати. Такий погляд обумовлений змішанням завдань народно-сценічного танцю та методики його викладання [5, с. 104]. У свою чергу предметом методики викладання народного танцю є процес навчання, педагогічна діяльність викладача з організації та управління навчальною діяльністю вихованців [3, с. 238].

Слід зауважити, що результати естетичного виховання засобами хореографії, як і будь-якого іншого виду мистецтва, залежать від методів викладання. Відповідно, при правильному обранні та науково обгрунтованій методиці, що будується з урахуванням єдності форми і змісту при провідній ролі змісту, природні задатки дитини виявляються, розвиваються, формуються різносторонньо.

Аналіз практичних напрацювань учених і практиків в області народної хореографії дає можливість зробити висновок, що спеціальних методів навчання хореографії не існує. Педагогічні методи навчання адаптовані до хореографічних дисциплін і являють собою творче і новаторське явище [1, с.4].

Зокрема, до основних методів належать:

- показ, що застосовується при вивченні нового руху, пози самостійного руху рук, голови, корпусу, та при досконалій техніці подачі танцювального руху набуває відповідної естетичної форми. Цей метод можна назвати й методом розчленованого руху. Тільки після послідовного вивчення всіх деталей педагог поєднує їх і працює над формою всього руху;

- зразок – це правильне, емоційне, виразне виконання педагогом завдання, яке він ставить перед дітьми, що сприяє міцному засвоєнню матеріалу, стимулює розумову діяльність та є передумовою якісного виконання [4, с. 214];

- словесний метод – це вміння користуватись словом. Перед показом руху педагог характеризує його, розкриває значення, яке він матиме для танцю, підкреслює показом спочатку в загальній точній формі, а потім – кожного нюансу зокрема, говорячи про значення його для загальної форми танцю [2, с.24];

- музичний супровід як методичний прийом є одним із найсильніших засобів виховання. Підбір музичних творів за змістом відповідно до національної приналежності танцювального руху, повинні відповідати внутрішньому світові дитини, відповідати характеристиці танцювальних образів [4, с. 215].

На сучасному етапі розвитку викладання народної хореографії у дитячому хореографічному колективі, практикують інноваційні методи навчання, що поділяють на індивідуалізоване та кооперативне навчання. Індивідуалізоване навчання є методом викладання, який урахує внесок кожного учні до процесу навчання. Цей метод ґрунтується на думці, що не може бути двох дітей, які могли би брати участь у навчальних заняттях цілком однаково. На заняттях вихованці виявляють власні знання, ставлення, навички, особливості темпераменту, гендерні відмінності тощо. Щоб досягти ефективного навчання, викладач повинен чутливо реагувати на ці розбіжності. При індивідуалізованому підході акцентується увага на участі самих дітей у процесі навчання та на досягненні впевненості, що навчання дійсно відбулось; створюється більш рівномірний баланс між потребами особистості та групи.

Розглядаючи кооперативне навчання, зазначимо, що воно являє собою певну педагогічну інноватику, що застосовується в навчальній роботі учнів у групах і робить їх відповідальними за навчання один одного, при цьому кожен учень особисто підвітний за своє власне навчання. Важливість кооперативного навчання обумовлена кількома аспектами: можливість установавання рівноправних партнерських стосунків між педагогом та вихованцем; організація у процесі навчання продуктивної співпраці тих, хто навчається; можливість практичної реалізації суб'єкт-суб'єктного й особистісно зорієнтованого підходу до організації педагогічного процесу [1, с.8].

Відтак, можна зробити висновок, що не існує універсальних методик та методів викладання народного танцю у дитячому хореографічному колективі. Вважаємо, що даний процес навчання включає в себе викладання на занятті, відбір музичного матеріалу, комплекс рухів відповідно до вікових особливостей колективу тощо. Оптимальна синергія різних

методів допоможе досягти успішної реалізації поставлених завдань перед хореографічним колективом в цілому.

Список використаних джерел

1. Березова Г. А. Хореографічна робота з дошкільнятами. К: Музична Україна, 1982. С. 3-10.
2. Гончаренко Ю. Моніторинг процесу викладання хореографії у системі загальноосвітніх закладів України. *Вища школа*, 2011. № 4. С. 33-37.
3. Легка І. П. До проблеми методики викладання народно-сценічного танцю у вищих навчальних закладах. *Актуальні питання культурології*, 2012. Вип. 12. С. 237-242.
4. Максименко А. І. Методика викладання народно-сценічного танцю в позашкільному навчальному закладі. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання*, 2015. Вип. 1-2. С. 212-219.
5. Телегин А. Народно-сценический танец и методика его преподавания: Уч. пос. для ст. выш. уч. завед. культуры и искусств. Самара, 2005. 229 с.

Голишкіна А., викладач,
Кременчуцька дитяча художня школа
ім. О. Д. Литовченка
(м. Кременчук)

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ ОСОБИСТОСТІ

Однією з найактуальніших проблем сучасної освіти є формування у підростаючого покоління духовної культури, художньо-естетичного досвіду. Упровадження в зміст освіти народного мистецтва, залучення дітей до народної творчості є важливим засобом виховання та оволодіння учнями практичних зображувальних навичок на уроках образотворчого мистецтва.

Питання, що стосуються проблем формування художньо-естетичного досвіду, досліджували Т. Аболіна, Ю. Боров, Є. Бондаревська, І. Зязюн, М. Каган, С. Коновець, Л. Масол, Н. Миропольська, Б. Неменський, О. Рудницька. Питання впливу українського народного, декоративно-прикладного мистецтва на формування особистості представлені у роботах Є. Антоновича, Ю. Мохіревої, Т. Саєнко, В. Титаренко та інших

Метою цієї статті – є дослідження впливу українського декоративно-прикладного мистецтва на формування художньо-естетичного досвіду учнів та національної, громадянської свідомості.

Українське народне мистецтво, що пройшло складний шлях, має самобутні національні риси. Це невичерпне джерело у вихованні моральних та художньо-естетичних засад сучасної молоді. Культурне середовище необхідне для духовного, морального життя, для моральної самодисципліни і соціалізації. Звернення до етнокультури, до народного мистецтва, використання національних джерел має бути провідним напрямом навчання і